

Året Var

DHF:s FÖRTECKNING ÖVER ÅRTAL I DALARÖS HISTORIA har tagits fram med hjälp av uppgifter tagna ur litteratur som berör Dalarö, sökning via Internet och med hjälp av boende på Dalarö.

**Detta är en fördjupning
av händelsen år**

se nästa sida

1649.

Den svenska grevinnan Maria Sophia de la Gardie donerar 100 riksdaler till "Dalarö kapells uppbyggnad".

Hon är mest känd för sina industriföretag, och hon har kallats den första kvinnliga storentreprenören i sitt land. Hon tjänstgjorde som *överhovmästarinna* till drottning Kristina av Sverige. 1643 gifte hon sig med baron Gustaf Gabrielsson Oxenstierna (1613–1648), brorson till regenten Axel Oxenstierna (1583–1654) som efterträdde hennes far som guvernör i Estland. Som brukligt var i 1600-talets svenska adel behöll hon sitt eget namn även efter äktenskapet. Både hennes egen familj och makens familj var extremt rika. Under hans frånvaro skötte hon hans egendomar.

Hon blev änka vid 21 års ålder och med två små barn.

Maria Sophia De la Gardie slog sig ner på Tyresö och nu blommade hennes affärssinne ut för fullt. Därifrån ledde hon styret av sina jordbruk på båda sidor om Östersjön. Sina förvaltare och fogdar styrde hon med järnhand och intresserade sig för nya brukningsmetoder, boskapsavel och trädgårdsskötsel. Uppmuntrad av brodern Magnus Gabriel reste Maria Sophia till Holland för att studera näringslivsfrågor. På det industriella området försökte hon sedan med lite av varje. Hon började till exempel bryta stenkol i Skåne, sälja till fyrmyndigheterna och exportera. Hon byggde också skepp, exporterade timmer och spannmål, anlade pappersbruk och tillverkade linolja.

Bäst lyckades hon med textilindustrin, som drevs med energin från Nyfors och andra vattenfall på Tyresös marker. Med hjälp av entreprenörer och yrkeskunniga anställda arbetade hon där på 1670-talet upp en storproduktion av tyg och kläde som hon kunde sälja med god vinst till armén.

Mer om Maria Sophia de la Gardie finns att läsa i DHF:s analys T292.

*Maria Sophia De la Gardie (1627-1694)
Porträtt målat 1653 av Hendrik Münnichhoven.*

Sjötullen flyttar till Dalarö 1636 och en tullkammare inrättas – vilket är det år då Dalarö anges som samhälle. Som en följd härav uppfördes ett träkapell, som troligen stod klart 1652. Dalarö kyrka fick sitt nuvarande utseende 1787 och är placerat på platsen för det mindre träkapellet.

100 riksdaler år 1649 kunde man köpa lika mycket varor och tjänster som 38.533 SEK år 2019 mätt med konsumentprisindex.